

.....

SPRÁVA O STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V ROKU 2020

SÚHRNNÉ HODNOTENIE ENVIRONMENTÁLNEJ SITUÁCIE V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

Hodnotenie zmien jednotlivých indikátorov

Ikona	Vysvetlenie hodnotenia
	Pozitívny vývoj , prevažujú trendy zlepšenia. Pozitívne hodnotenie môže nastať aj v prípade mierneho zhoršenia, ktoré neovplyvňuje už dosiahnutý vyhovujúci stav.
	Variabilný , nejednoznačný trend, trend bez výraznejších zmien v pozitívnom ako aj nepriaznivom smere.
	Nepriaznivý vývoj , prevažujú trendy zhoršenia.

Hodnotenie stavu jednotlivých indikátorov

Ikona	Vysvetlenie hodnotenia
	Vyhovujúci stav . Pozitívny stav, plnenie limitných hodnôt a cieľov, resp. len minimálne odchýlky od nich.
	Stav, ktorému nemožno jednoznačne priradiť hodnotenie vyhovujúci, resp. nevyhovujúci . Je to napríklad z dôvodu, že pre jeho hodnotenie nie sú stanovené ciele alebo limity, resp. jeho zhodnotenie nie je jednoznačné.
	Nevyhovujúci stav . V prevažnej miere prekračovanie limitných hodnôt, neplnenie stanovených cieľov, resp. ohrozenie splnenia cieľov stanovených pre budúce obdobia.

Hodnotenie prognózy dosiahnutia cieľov Envirostratégie (ES) 2030

Ikona	Vysvetlenie hodnotenia prognózy plnenia cieľov ES 2030
	Pozitívny vývoj . Zachovanie trendu vo vývoji indikátora, podporené dôslednou implementáciou prijatých opatrení, signalizuje predpoklad splnenia plánovaných cieľov.
	Stav, ktorému nemožno jednoznačne priradiť hodnotenie pozitívny resp. nepriaznivý vývoj . Trend vo vývoji len mierne pozitívny, resp. z dlhodobejšieho hľadiska nejednoznačný. Avšak realizácia prijatých opatrení môže viesť k splneniu plánovaných cieľov.
	Nepriaznivý vývoj . Trend vo vývoji indikátora signalizuje ohrozenie splnenia plánovaných cieľov. Je otázne, či výsledky dosiahnuté ďalšou plánovanou realizáciou prijatých opatrení, budú dostatočné pre splnenie cieľov.

Udržateľné využívanie a efektívna ochrana prírodných zdrojov

Dostatok čistej vody pre všetkých

Kvalita povrchových vôd a stav útvarov povrchových vôd (podrobnejšie hodnotenie od str. 17)

Zmena od roku 2005		Podiel počtu vodných útvarov vo veľmi dobrom a dobrom ekologickom stave/potenciáli v druhom cykle hodnotenia (2009 – 2012) oproti prvému cyklu hodnotenia (2007 – 2008) len mierne poklesol (56,2 % oproti 63,7 %). Podiel počtu vodných útvarov v dobrom chemickom stave v druhom cykle narástol (97,6 % oproti 95 %).
Posledná medziročná zmena		Medziročne došlo k miernemu zvýšeniu počtu monitorovacích miest (381 oproti 375) a zaznamenaný bol mierny pokles počtu monitorovacích miest, na ktorých neboli splnené požiadavky na kvalitu povrchových vôd.
Stav (2020)		Pretrvávalo prekročenie limitných hodnôt v jednotlivých skupinách ukazovateľov, ako aj prioritných látok a niektorých ďalších látok hodnotených pre dodržanie environmentálnej normy kvality na viacerých monitorovacích miestach (267 z celkového počtu 381).
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		V riziku nedosiahnutia dobrého ekologického stavu/potenciálu do roku 2021 bolo 24 % útvarov povrchovej vody a v riziku nedosiahnutia dobrého chemického stavu 2 % útvarov. Naplnenie cieľa Envirostratégie 2030 zabezpečiť dosiahnutie dobrého stavu všetkých útvarov povrchových vôd do roku 2030 bude vyžadovať značné úsilie, najmä v realizácii opatrení na zlepšenie ekologického stavu vodných útvarov.

Kvalita podzemných vôd a stav útvarov podzemných vôd (podrobnejšie hodnotenie od str. 20)

Zmena od roku 2005		V hodnotení chemického stavu útvarov podzemnej vody v druhom cykle hodnotenia (2009 – 2012) oproti prvému cyklu hodnotenia (2007 – 2008) bolo zaznamenané zvýšenie počtu útvarov v dobrom chemickom stave o dva útvary, čím bolo v dobrom chemickom stave celkovo 85,3 % útvarov podzemných vôd.
Posledná medziročná zmena		V roku 2020 predstavovalo percentuálne vyjadrenie nevyhovujúcich analýz kvality podzemnej vody 41,36 %, čo je v porovnaní s rokom 2019 len mierne zlepšenie (45,02 % v roku 2019).
Stav (2020)		Vo väčšine monitorovacích objektov monitorovacej siete podzemnej vody bola prekročená limitná hodnota kvality pitnej vody aspoň v jednom ukazovateli.
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		V riziku nedosiahnutia dobrého chemického stavu do roku 2021 bolo 9 % útvarov podzemných vôd a v riziku nedosiahnutia dobrého kvantitatívneho stavu 4 % útvarov. Splnenie cieľa - dosiahnutie dobrého stavu všetkých útvarov podzemných vôd do roku 2030, nie je jednoznačné aj vzhľadom na fakt, že odozva kvality podzemných vôd na účinky prijatých opatrení je oneskorená.

Kvalita pitnej vody (podrobnejšie hodnotenie od str. 24)

Zmena od roku 2005		Kvalita pitnej vody distribuovaná verejnými vodovodmi je dlhodobo vo veľmi vysokej kvalite. Počet obyvateľov pripojených na verejné vodovody sa v porovnaní rokov 2005 a 2020 zvýšil o 4,4 percentuálnych bodov.
Posledná medziročná zmena		Podiel analýz pitnej vody vyhovujúcich hygienickým limitom sa medziročne nezmenil (v roku 2019 dosahoval 99,76 %). Počet obyvateľov napojených na verejné vodovody narástol o 0,26 %.
Stav (2020)		Hygienickým limitom vyhovuje 99,72 % analýz pitnej vody. 89,91 % obyvateľov SR bolo zásobovaných vodou z verejných vodovodov.
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		Kvalita pitnej vody je dlhodobo na vysokej úrovni a mierne rastie percento napojenia obyvateľstva na verejné vodovody. Je reálny predpoklad, že cieľ zabezpečenia dostatku čistej vody pre všetkých bude splnený.

Odpadové vody a napojenie na verejnú kanalizáciu (podrobnejšie hodnotenie od str. 27)

Zmena od roku 2005		Pokles objemu vypúšťaných odpadových vôd v roku 2020 oproti roku 2005 predstavoval takmer 28 %, rovnako došlo aj k poklesu celkového vypúšťaného znečistenia. Počet obyvateľov napojených na verejnú kanalizáciu sa v porovnaní uvedených rokov zvýšil o 13 percentuálnych bodov.
Posledná medzročná zmena		Medzročne došlo k miernemu nárastu objemu odpadových vôd o 4,6 % avšak podiel čistených odpadových vôd sa zvýšil. Počet obyvateľov napojených na verejnú kanalizáciu veľmi mierne narástol o 0,56 percentuálneho bodu.
Stav (2020)		Úroveň napojenia obyvateľstva na verejnú kanalizáciu predstavuje 69,69 %.
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		Podiel odvádzaných a čistených odpadových vôd z aglomerácií nad 2 000 EO sa postupne zvyšuje, hoci stále nedosahuje požadovanú úroveň. Na nízkej úrovni zostáva najmä plnenie cieľov v aglomeráciách pod 2 000 EO. Prijímané sú strategické dokumenty a na ne naviazané finančné mechanizmy podporujúce opatrenia na zvyšovanie podielu odvádzaných a čistených odpadových vôd. Tieto opatrenia sú však finančne náročné a ich realizáciu bude v značnej miere ovplyvňovať dostupnosť finančných zdrojov.

Účinná ochrana prírody a krajiny

Stav druhov a biotopov európskeho významu (podrobnejšie hodnotenie od str. 37)

Zmena od roku 2005		V porovnaní s 1. (2004 – 2006) a 2. (2007 – 2012) reportovacím obdobím došlo v 3. reportovacom období (2013 – 2018) k výraznejšiemu zlepšeniu poznatkov, v skutočnosti je však ich stav viac-menej rovnaký (tzn. naďalej nepriaznivý – nedostatočné opatrenia).
Posledná medzročná zmena		Stav druhov a biotopov európskeho významu sa podľa zápisov z priebežného monitoringu (KIMS) medzročne výraznejšie nezmenil.
Stav (2020)		Stav druhov a biotopov európskeho významu do veľkej miery nie je priaznivý, v nepriaznivom stave sa nachádza 74,9 % druhov a 60,4 % biotopov európskeho významu.
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		Dosiahnutie cieľa ohľadne zastavenia straty biodiverzity, resp. výrazného a merateľného zlepšenia stavu druhov a biotopov európskeho významu je dosť vzdialené, so zatiaľ nie veľmi pozitívnym trendom. Nedochádza však ani k jeho zhoršovaniu.

Stav a vývoj národnej sústavy chránených území a európskej sústavy Natura 2000 (podrobnejšie hodnotenie od str. 42)

Zmena od roku 2005		Podiel tzv. maloplošných chránených území sa mierne zvýšil z 2,24 % v roku 2005 na 2,42 % v roku 2020. Naštartovalo sa budovanie európskej sústavy Natura 2000.
Posledná medzročná zmena		Medzročne sa výmera národnej sústavy CHÚ výraznejšie nezmenila. Boli pripravované a schvaľované ďalšie programy starostlivosti MCHÚ (ÚEV) a CHVÚ. Boli vyhlásené ďalšie územia európskeho významu za chránené územia a schválené boli programy starostlivosti pre 2 chránené vtáčie územia.
Stav (2020)		Napriek vysokému podielu výmery CHÚ možno pozorovať v rámci národnej sústavy mnohé nedostatky (v oblasti jej reprezentatívnosti, kvality, definovaní cieľového stavu ochrany, realizácie programov starostlivosti o tzv. MCHÚ). Európska sústava Natura 2000 je už z veľkej časti dobudovaná, avšak proces vyhlasovania ÚEV, ako aj príprav programov starostlivosti je príliš pomalý.
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		Ciele ohľadne dobudovania národnej časti sústavy CHÚ Natura 2000, ako aj dopracovania a schválenia zostávajúcich programov starostlivosti o chránené územia sa postupne plnia.

Udržateľné hospodárenie s pôdou

Prijateľné živiny v pôde (podrobnejšie hodnotenie od str. 59)

Zmena od roku 2006		Došlo k nárastu zastúpenia poľnohospodárskych pôd s nízkou zásobou fosforu o 5,5 % a draslíka o 0,8 %.
Posledná medziročná zmena	-	Množstvo prijateľných živín sa sleduje v 6-ročných cykloch.
Stav (posledný ukončený cyklus 2012 – 2017)		Takmer 47,7 % poľnohospodárskych pôd vykazuje nízku zásobu fosforu a naopak 51,5 % pôd dobrú zásobu draslíka a 84,2 % dobrú zásobu horčíka.
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		Neustále rastie zastúpenie poľnohospodárskych pôd s nízkou zásobou fosforu a draslíka čo naznačuje, že splnenie cieľa do roku 2030 – zabrániť strate živín v pôde je zatiaľ ohrozené.

Spotreba pesticídov v poľnohospodárskej výrobe (podrobnejšie hodnotenie od str. 61)

Zmena od roku 2005		Od roku 2005 došlo k zvýšeniu spotreby pesticídov o 54,6 %.
Posledná medziročná zmena		Medziročne sa spotreba pesticídov znížila o 1,8 %.
Stav (2020)		Do poľnohospodárskej pôdy sa aplikovalo 5 421,5 t pesticídov.
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		Dlhodobý nárast spotreby pesticídov v poľnohospodárstve signalizuje pravdepodobné nespĺnenie cieľa pre rok 2030 – znížiť spotrebu pesticídov v poľnohospodárstve a zabezpečiť ich kontinuálny pokles.

Aplikácia spracovaného čistiarenskeho kalu a dnových sedimentov do pôdy (podrobnejšie hodnotenie od str. 63)

Zmena od roku 2005		Zaznamenaný bol pokles množstva sušiny kalu použitého na výrobu kompostu o 8,7 %.
Posledná medziročná zmena		Medziročne sa zvýšilo množstvo sušiny kalu spracovaného na kompost o 3 %.
Stav (2020)		Pri výrobe kompostu sa spotrebovalo 26 403 t sušiny čistiarenskeho kalu.
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		Predpoklad splnenia cieľa pre rok 2030 – vo vyššej miere využívať hnojenie spracovaným a environmentálne nezávadným čistiarenským kalom je zatiaľ nejednoznačný.

Výmera poľnohospodárskej pôdy v systéme ekologickej poľnohospodárskej výroby (podrobnejšie hodnotenie od str. 64)

Zmena od roku 2005		Od roku 2005 sa výmera poľnohospodárskej pôdy v systéme ekologickej poľnohospodárskej výroby zvýšila zo 4,4 % z celkovej rozlohy poľnohospodárskej pôdy v roku 2005 na 12,07 % v roku 2020.
Posledná medziročná zmena		Oproti roku 2019 došlo k nárastu výmery pôdy v systéme ekologickej poľnohospodárskej výroby o 1,7 %.
Stav (2020)		Výmera poľnohospodárskej pôdy v systéme ekologickej poľnohospodárskej výroby predstavuje 12,07 % z celkovej rozlohy poľnohospodárskej pôdy.
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		Rast podielu pôdy obhospodarovanej v systéme ekologickej poľnohospodárskej výroby a jeho výška v roku 2020 indikujú predpoklad splnenia cieľa pre rok 2030 – dosiahnutie podielu 13,5 % pôdy obhospodarovanej v systéme ekologickej poľnohospodárskej výroby.

Plnenie funkcií lesov

Drevinové zloženie a prirodzená obnova lesných porastov (podrobnejšie hodnotenie od str. 71)

Zmena od roku 2005		Vývoj v drevinovom zložení lesov je priaznivý (nárast podielu listnatých drevín z 59 % na súčasných 63,9 %). Rovnako je priaznivý aj vývoj v podiele prirodzenej obnovy lesných porastov na celkovej obnove (nárast z 33,9 % na 39,8 %).
Posledná medziročná zmena		Došlo k ďalšiemu zlepšeniu drevinového zloženia lesov, no podiel prirodzenej obnovy lesných porastov klesol o 1,7 %.
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		Cieľ podporiť zvýšenie diverzity a uprednostňovať pestovanie a výsadbu pôvodných druhov drevín sa priebežne plní.

Ťažba dreva a využívanie lesných zdrojov (podrobnejšie hodnotenie od str. 72)

Zmena od roku 2005		Objem ťažby dreva kolísal, hlavne s ohľadom na výskyt veterných kalamít, pričom v dlhodobom trende sa plánovaná aj skutočná ťažba dreva v SR zvyšovala (ako odraz vekového zastúpenia drevín). Viac ako polovicou sa však (negatívne) na objeme ťažby podieľa náhodná ťažba (v priemere 55 %). Podiel ťažby dreva na celkovom bežnom prírastku (využívanie lesných zdrojov) klesol z 88 % (2005) na 62,7 % (2020), hospodárenie je stále udržateľné, no je možné konštatovať jeho vysoké hodnoty.
Posledná medziročná zmena		Došlo k poklesu ťažby dreva (celkovej o 18,5 % a náhodnej o 31,4 %), pričom nebola prekročená plánovaná ťažba. Rovnako, podiel ťažby dreva na celkovom bežnom prírastku (CBP) medziročne klesol (o 14,2 %).
Stav (2020)		Celková ťažba dreva neprevyšuje plánovanú a podiel náhodnej ťažby klesol pod 50 %. Využívanie lesných zdrojov je možné hodnotiť stále ako udržateľné.
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		Ťaží sa menej ako je CBP dreva, no štruktúra ťažby nie je vyhovujúca, čo indikuje zatiaľ nedostatočné smerovanie k plneniu cieľa – zabezpečeniu udržateľnej ťažby dreva.

Zdravotný stav lesov (podrobnejšie hodnotenie od str. 76)

Zmena od roku 2005		Od roku 2005 vidno výrazné výkyvy v zdravotnom stave lesov indikovanom defoliáciou drevín, ktoré pravdepodobne súvisia s aktuálnymi klimatickými podmienkami (najmä so suchom). Vývoj poškodenia lesov je však rastúci (s kulmináciou v roku 2014, podiel poškodenia stromov v stupňoch 2-4 predstavoval až 49,1 %), čo je hlavne v dôsledku zhoršovania stavu listnatých drevín.
Posledná medziročná zmena		Medziročne došlo k zhoršeniu zdravotného stavu lesov (z 38,6 % poškodených stromov v stupni 2-4 v roku 2019 na 40,4 % v roku 2020).
Stav (2020)		Zdravotný stav lesov Slovenska možno stále považovať za nepriaznivý, pričom je naďalej horší ako celoeurópsky priemer.
Prognóza plnenia cieľov ES 2030	-	Envirostratégia 2030 explicitne nedefinuje ciele pre tento indikátor, jeho stav však ovplyvňuje udržateľné hospodárenie v lesoch, vrátane ich diverzity.

Racionálne využívanie horninového prostredia

Ťažba nerastných surovín a jej vplyv na životné prostredie (podrobnejšie hodnotenie od str. 84)

Zmena od roku 2005		U väčšiny ťažených surovín objem ťažby nedosiahol stav z roku 2005 (pokles ťažby hnedého uhlia o 61 %, magnezitu o 49 %, rúd o 92 %), čo z hľadiska využívania prírodných zdrojov a vplyvov na životné prostredie spojených s ťažbou možno hodnotiť pozitívne.
Posledná medzročná zmena		Došlo k poklesu dobývania surovín na povrchu o 23,5 % i v podzemí o 25,4 %.
Stav (2020)		Podiel ťažby nerastných surovín na ich zásobách zatiaľ neindikuje problém s ich vyčerpanosťou. V súvislosti so znížením objemu ťažby došlo aj k výraznému zníženiu negatívnych vplyvov na životné prostredie. Významne tomu napomáha aj implementácia zákona o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu.
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		Vývoj ťažby nerastných surovín indikuje predpoklad splnenia cieľa do roku 2030 – minimalizovať dopad ťažby nerastných surovín na životné prostredie.

Environmentálne záťaž

Posledná medzročná zmena		Počet evidovaných potvrdených environmentálnych záťaž sa zvýšil o 2.
Stav (2020)		Evidovaných bolo 310 potvrdených environmentálnych záťaž, z toho 154 s vysokou prioritou riešenia. Z nich na 22 lokalitách prebiehala v roku 2020 sanácia.
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		Cieľ vyvinúť úsilie na odstránenie environmentálnych záťaž s najvyššou prioritou riešenia môže byť splnený, avšak za predpokladu dostatočného objemu finančných zdrojov.

Zmena klímy a ochrana ovzdušia

Predchádzanie zmene klímy a zmiernovanie jej dopadov

Emisie skleníkových plynov (podrobnejšie hodnotenie od str. 90)

Zmena od roku 2005		Množstvo emisií skleníkových plynov od roku 2005 pokleslo o 20,7 %, čo predstavuje pozitívny trend.
Posledná medziročná zmena		Emisie skleníkových plynov medziročne v porovnaní rokov 2018 a 2019 mierne poklesli o 5,2 % a z krátkodobého hľadiska vykazujú pomerne stabilný vývoj.
Stav (2019)		SR plní záväzky vyplývajúce z príslušných medzinárodných dohovorov týkajúcich sa emisií skleníkových plynov do ovzdušia.
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		Cieľ znížiť emisie skleníkových plynov v sektoroch ETS o 43 % a v sektoroch mimo ETS do roku 2030 o 20 % v porovnaní s rokom 2005 bude podľa súčasného trendu s podporou implementácie prijatých opatrení pravdepodobne dosiahnutý.

Priemerná ročná teplota (podrobnejšie hodnotenie od str. 90)

Zmena od roku 2005		Priemerná ročná teplota sa od roku 2005 výrazne zvýšila, zároveň sa výrazne prejavovali negatívne prejavy zmeny klímy (výrazná premenlivosť počasia, nadpriemerná ročná teplota, extrémne lokálne zrážky).
Posledná medziročná zmena		Aj medziročne bolo zaznamenané zvýšenie priemernej ročnej teploty.
Stav (2020)		Rok 2020 bol mimoriadne teplý.

Ochrana pred následkami povodní

Ochrana pred následkami povodní (podrobnejšie hodnotenie od str. 98)

Zmena od roku 2005		Celkové výdavky a škody spôsobené povodňami zaznamenali v porovnaní rokov 2005 a 2020 pokles o 52,1 %. Počet osôb zasiahnutých povodňami do roku 2020 predstavoval viac ako 80 tisíc, usmrtených bolo 6 osôb.
Posledná medziročná zmena		Napriek medziročnému nárastu výšky škôd spôsobených povodňami o 6,17 mil. eur, výdavkov súvisiacich s povodňovými zabezpečovacími prácami o 0,99 mil. eur a záchrannými prácami o 0,45 mil. eur, počet obyvateľov postihnutých povodňami poklesol o 12 osôb.
Stav (2020)		Celkové výdavky a škody spôsobené povodňami boli vyčíslené na 13,86 mil. eur, z toho škody dosiahli hodnotu 6,4 mil. eur, usmrtené neboli žiadne osoby.
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		Realizáciou protipovodňových opatrení klesajú výdavky na povodňové a záchranné práce ako aj škody spôsobené povodňami. Ďalšie dôsledné uplatňovanie prijatých opatrení dáva predpoklad splnenia cieľov - zabezpečiť ochranu zdravia a života ľudí a ich majetku a životného prostredia.

Riešenie sucha a nedostatku vody

Sucho v krajine (podrobnejšie hodnotenie od str. 101)

Zmena od roku 2005		Výsledky monitoringu sucha na základe indexov PDSI (Palmerovho indexu závažnosti sucha) a SPEI (Zrážkový a evapotranspiračný index) poukazujú, že suché podmienky sa vyskytujú čoraz častejšie a trvajú dlhšiu dobu. Extrémne suché podmienky sa vyskytli už aj na severe SR.
Posledná medzoročná zmena		Medzoročná zmena sa týka len časových a regionálnych rozdielov v prejavoch sucha. V obidvoch posledných sledovaných rokoch boli zaznamenané suché až extrémne suché podmienky v krajine.
Stav (2020)		Výraznejšie sucho v roku 2020 bolo hlavne v jarných mesiacoch a potom v mesiaci november.
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		Nakoľko jednou z hlavných príčin nárastu suchých podmienok v krajine je rastúci trend potenciálneho výparu z pôdy spôsobený stúpajúcou teplotou vzduchu, predpokladá sa, že realizácia opatrení zameraných na zvýšenie vodnej retenčnej kapacity pôdy, zníženie vodnej erózie a zadržiavanie vody v krajine prispeje k dosiahnutiu cieľa pre rok 2030 – zmiernenie dôsledkov sucha na krajinu, ktoré však nebude možné celkom eliminovať.

Využívanie vôd z pohľadu zachovania vodných zdrojov (podrobnejšie hodnotenie od str. 111)

Zmena od roku 2005		Odbery povrchovej vody poklesli v porovnaní rokov 2005 a 2020 o 54,8 % a podzemnej vody o 10,9 %.
Posledná medzoročná zmena		Zaznamenaný bol mierny pokles odberov podzemnej vody o 1,55 %, odbery povrchovej vody poklesli minimálne (o 0,7 %).
Stav (2020)		Percento celkových odberov z odtoku z územia SR dosiahlo 4,9 % a podiel využívaných podzemných vôd z celkových dokumentovaných využiteľných množstiev podzemných vôd dosiahol 13,4 %.
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		Efektívne využívanie vodných zdrojov bude závisieť od vývoja množstva odberov povrchových a podzemných a od vývoja množstva disponibilných vodných zdrojov. SR v súčasnosti disponuje relatívne dostatočnými vodnými zdrojmi. Realizáciou opatrení na adaptáciu na zmenu klímy, zadržiavaním vody v krajine a znižovaním nárokov na vodu zefektívnovaním výrobných procesov, budú vytvorené ďalšie predpoklady, aby bol tento stav zachovaný.

Čisté ovzdušie

Emisie znečisťujúcich látok (podrobnejšie hodnotenie od str. 114)

Zmena od roku 2005		Od roku 2005 do roku 2019 emisie znečisťujúcich látok poklesli. Emisie SO ₂ poklesli o 81,8 %, NO _x o 41,7 %, CO o 50 %, PM ₁₀ o 47,3 %, PM _{2,5} o 50,6 %, NH ₃ o 3,4 % a NMVOC o 33,5 %.
Posledná medzoročná zmena		Medzoročne došlo k poklesu emisií väčšiny sledovaných znečisťujúcich látok - emisie SO ₂ poklesli o 26,1 %, NO _x o 9,6 %, CO o 12,6 %, NH ₃ o 1,9 % a NMVOC o 2,9 %. Výnimkou boli PM ₁₀ a PM _{2,5} , ktoré zaznamenali len veľmi mierny nárast - PM ₁₀ o 2,8 %, PM _{2,5} o 2,5 %.
Stav (2019)		SR plní záväzky vyplývajúce z príslušných medzinárodných záväzkov vzťahujúcich sa k emisiám znečisťujúcich látok.
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		Súčasný trend znižovania emisií znečisťujúcich látok podporený implementáciou prijatých strategických dokumentov indikuje, že SR sa blíži k splneniu stanovených cieľov, resp. u niektorých znečisťujúcich látok ich plní už aj v súčasnosti.

Kvalita ovzdušia (podrobnejšie hodnotenie od str. 124)		
Zmena od roku 2005		Zaznamenaný bol pozitívny trend vo vývoji kvality ovzdušia aj napriek jeho mierne kolísavému priebehu.
Posledná medziročná zmena		Oproti predchádzajúcemu roku bolo zaznamenané zníženie počtu prekročení limitných a cieľových hodnôt.
Stav (2020)		Stále sú zaznamenávané prekročenia povolených hodnôt vo väzbe na ochranu ľudského zdravia pre PM ₁₀ (1), BaP (7) a prízemný ozón a tiež prekročenia povolených hodnôt pre prízemný ozón pre ochranu vegetácie a lesov.
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		Trend znižovania emisií, implementácia ďalších prijatých opatrení indikujú ďalšie zlepšovanie kvality ovzdušia. Riziko splnenia cieľa, v zmysle ktorého by malo dôjsť k výraznému zlepšeniu kvality ovzdušia bez významných nepriaznivých vplyvov na ľudské zdravie a životné prostredie, je spojené s faktom, že zníženie emisií v zmysle nastavených cieľov nemusí byť dostatočné pre dosiahnutie kvality ovzdušia, ktorá nebude mať uvedené negatívne vplyvy.

Zelené hospodárstvo

Smerom k obehovému hospodárstvu

Produktivita zdrojov (podrobnejšie hodnotenie od str. 141)		
Zmena od roku 2005		Od roku 2005 došlo k nárastu produktivity zdrojov o 80,3 %.
Posledná medziročná zmena		V porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k nárastu produktivity zdrojov o 12,5 %.
Stav (2019)		Aj napriek zaznamenanému dlhodobjšiemu rastu pretrvávajú nízka produktivita zdrojov v porovnaní s ostatnými krajinami EÚ.
Nakladanie s komunálnymi odpadmi (podrobnejšie hodnotenie od str. 144)		
Zmena od roku 2005		Došlo k výraznému poklesu množstva vyprodukovaných komunálnych odpadov ukladaných na skládku (o približne 30 percentuálnych bodov). Miera recyklácie komunálnych odpadov výrazne vzrástla (o približne 40 percentuálnych bodov). V obidvoch prípadoch sa jedná o údaje vrátane drobných stavebných odpadov.
Posledná medziročná zmena		Podiel skládkovaných komunálnych odpadov medziročne klesol o 2,2 percentuálneho bodu. Miera recyklácie komunálnych odpadov vzrástla o 3,4 percentuálneho bodu.
Stav (2020)		Pretrvávajú vysoký podiel skládkovania komunálnych odpadov (48,4 %). Recyklácia komunálnych odpadov dosiahla v roku 2020 úroveň 43,7 % (po odpočítaní drobných stavebných odpadov to bolo 42,2 %) a tak sa cieľ recyklácie (50 %) v roku 2020 nepodarilo naplniť.
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		Cieľom v oblasti komunálneho odpadu je znížiť mieru jeho skládkovania na menej ako 25 % z celkového množstva komunálneho odpadu do roku 2035. Na dosiahnutie cieľa je potrebné urýchliť odklon komunálnych odpadov od ich skládkovania. Ďalším cieľom v tejto oblasti je zvýšiť mieru recyklácie komunálneho odpadu, vrátane jeho prípravy na opätovné použitie na 60 % do roku 2030. Na dosiahnutie cieľa je potrebné, aby miera recyklácie komunálnych odpadov aj naďalej rástla.

Odpady z obalov (podrobnejšie hodnotenie od str. 150)

Zmena od roku 2005		Miera recyklácie odpadov z obalov od roku 2005 rastie. Kým v roku 2005 bola miera recyklácie pri sledovaných odpadoch z obalov 45,21 %, v roku 2019 to bolo 67,55 %.
Posledná medziročná zmena		Miera recyklácie všetkých odpadov z obalov vzrástla medziročne zo 66,6 % na 67,55 %.
Stav (2019)		Minimálne stanovené ciele recyklácie do roku 2025 sú u väčšiny odpadov z obalov plnené už v súčasnosti.

Zelené verejné obstarávanie (GPP) (podrobnejšie hodnotenie od str. 153)

Zmena od roku 2007		Trend uplatňovania GPP je od roku 2007 kolísavý, z dlhodobšieho hľadiska s nepriaznivým vývojom napriek nárastu v poslednom hodnotenom roku.
Posledná medziročná zmena		Zaznamenaný bol nárast v prípade podielu počtu zákaziek GPP na celkovom počte (nárast o 14,43 percentuálneho bodu), avšak v prípade podielu zákaziek GPP vo väzbe na hodnotu zákaziek bol rast len minimálny (nárast o 0,53 percentuálneho bodu).
Stav (2020)		Úroveň GPP je stále nízka, hodnotenie vychádzalo z prieskumu, do ktorého sa zapojila len zhruba pätina dotknutých verejných inštitúcií. V roku 2020 bola dosiahnutá úroveň podielu zákaziek GPP na celkovom počte 14,74 % a podielu zákaziek GPP na celkovej hodnote zákaziek 11,45 %.
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		Cieľom je, aby do roku 2030 Slovensko zeleným verejným obstarávaním zabezpečovalo aspoň 70 % celkovej hodnoty verejného obstarávania. Na dosiahnutie cieľa je potrebné, aby Slovensko výrazne zvýšilo podiel GPP z celkovej hodnoty verejného obstarávania, inak hrozí, že Slovensko nesplní stanovený cieľ.

Ekonomická a zároveň ekologická energia

Energetická efektívnosť vyjadrená vo forme primárnej energetickej spotreby (PES) (podrobnejšie hodnotenie od str. 162)

Zmena od roku 2005		Od roku 2005 bol zaznamenaný 10,4 % pokles primárnej energetickej spotreby.
Posledná medziročná zmena		Medziročne došlo k minimálnemu nárastu primárnej energetickej spotreby (nárast o 0,14 %).
Stav (2019)		Je predpoklad splnenia národného indikatívneho cieľa energetickej efektívnosti pre rok 2020 v primárnej energetickej spotrebe (neprekročiť úroveň 686 PJ).
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		Dosiahnutie cieľa 30,3 % pre energetickú efektívnosť (v podobe 30,32 % zníženia PES) je podmienené dôslednou implementáciou všetkých prijatých opatrení uvedených v Integrovanom národnom energetickom a klimatickom pláne na roky 2021 – 2030.

Energetická efektívnosť vyjadrená vo forme konečnej energetickej spotreby (KES) (podrobnejšie hodnotenie od str. 162)

Zmena od roku 2005		Došlo k nárastu konečnej energetickej spotreby, ktorá bola v roku 2019 dokonca o 5,0 % vyššia ako v roku 2005.
Posledná medziročná zmena		Pokračoval nárast konečnej energetickej spotreby (nárast o 2,96 %).
Stav (2019)		Národný indikatívny cieľ energetickej efektívnosti pre rok 2020 v konečnej energetickej spotrebe, kedy by KES nemala prekročiť úroveň 378 PJ, sa pravdepodobne nepodarí dosiahnuť.
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		Dosiahnutie cieľa 30,3 % pre energetickú efektívnosť (v podobe 30,32 % zníženia KES) je podmienené dôslednou implementáciou všetkých prijatých opatrení uvedených v Integrovanom národnom energetickom a klimatickom pláne na roky 2021 – 2030.

Obnoviteľné zdroje energie (OZE) (podrobnejšie hodnotenie od str. 164)

Zmena od roku 2005		Došlo k nárastu podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe zo 6,4 % v roku 2005 na 16,9 % v roku 2019.
Posledná medziročná zmena		Dosiahnutý bol výrazný medziročný nárast podielu OZE (nárast o 5,0 percentuálnych bodov).
Stav (2019)		SR splnila svoj záväzok a už v roku 2019 dosiahla záväzný cieľ pre podiel energie z OZE v roku 2020 (14 %).
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		Dosiahnutie cieľa 19,2 % zvýšenia podielu OZE bude podmienené dôslednou implementáciou všetkých prijatých opatrení uvedených v Integrovanom národnom energetickom a klimatickom pláne na roky 2021 – 2030. Prioritou bude využívanie OZE najmä v doprave a na výrobu tepla a chladu.

Emisie skleníkových plynov z energetiky (podrobnejšie hodnotenie od str. 165)

Zmena od roku 2005		V období od roku 2005 do roku 2019 došlo k poklesu emisií skleníkových plynov o 34,2 %.
Posledná medziročná zmena		V roku 2019 pokračoval pozitívny trend poklesu emisií skleníkových plynov z energetiky (pokles o 8,3 %).
Stav (2019)		Emisie skleníkových plynov z energetiky boli v roku 2019 jedny z najnižších od roku 1990.
Prognóza plnenia cieľov ES 2030		Pokles emisií skleníkových plynov z energetiky za predpokladu prijatia a aplikovania cielených politík, opatrení a investícií by mala viesť k poklesu celkových emisií skleníkových plynov v SR a tým prispieť k dosiahnutia EÚ cieľov zníženia emisií skleníkových plynov.

Ekonomické nástroje pre lepšie životné prostredie

Náklady podnikov a obcí na ochranu životného prostredia (podrobnejšie hodnotenie od str. 167)

Zmena od roku 2005		Náklady podnikov a obcí na ochranu životného prostredia stúpili od roku 2005 do roku 2020 o 38,3 %.
Posledná medziročná zmena		Medziročne došlo k poklesu nákladov podnikov a obcí na ochranu životného prostredia o 10,7 %.
Stav (2020)		V roku 2020 si podniky a obce v oblasti nákladov na ochranu životného prostredia neudržali rastúci trend a zaznamenali pokles.

Dane s environmentálnym aspektom (podrobnejšie hodnotenie od str. 184)

Zmena od roku 2005		Od roku 2005 došlo k nárastu celkového finančného objemu daní s environmentálnym aspektom o 131,8 %.
Posledná medziročná zmena		Medziročne došlo k poklesu celkového finančného objemu daní s environmentálnym aspektom o 2,4 %.
Stav (2020)		Výška environmentálnych daní v prepočte ako podiel na HDP sa pohybuje zhruba na úrovni priemeru v rámci krajín EÚ.

